

Gole Maje srečujemo na vsakem koraku

Dokumentarna oddaja Erotika v umetnosti ali gole Maje vsakdanjosti

17. oktober 2010 ob 12:03,
zadnji poseg: 18. oktober 2010 ob 08:07
Ljubljana - MMC RTV SLO

Akte so umetniki radi upodabljali, pa če je bila družba še tako sramežljiva. K temu so jih vodili različni motivi. Vendar golota ni bila vselej dobro sprejeta, čeprav je šlo za najboljša dela.

Kiparji in slikarji **Jakov Brdar, Drago Tršar, Rudi Španzel, Stipe Milič, Irena Brunec, Jiri Bezljaj, Slađana Mitrović** in **Matejka Belle** vsak po svoje pojmujejo erotičnost in jo izkazujejo v svojih delih. Nekatera so šokantna, zato ponuja dokumentarec z naslovom Erotika v umetnosti ali gole Maje vsakdanjosti različna videnja in zanimive ustvarjalne pripovedi. Marsikje je golota v umetniških delih povzročila zgražanje, ki mu ni konca, čeprav je moralne zadržke močno zrahljalo vse drznejše razgaljanje telesa pred očmi javnosti. Gole Maje srečujemo na vsakem koraku.

Film je nastal v produkciji Libra News po ideji in scenariju **Darinke Kladnik**. Za režijo je poskrbel **Joco Žnidaršič**, ki je tudi kot snemalec mojstrsko sledil kiparjem in slikarjem pri njihovem delu. **Samo Žnidaršič** je sodeloval kot snemalec in montažer omenjenega 54-minutnega dokumentarca o erotiki v umetnosti. Na sporedu je bil **na prvem programu Televizije Slovenija**.

Goyo zaradi Gole Maje preganjala inkvizicija
Naj pojasnimo še ozadje naslova dokumentarca. Gola Maja je slavna oljna slika španskega slikarja **Francisca Goye** (1746-1828), na kateri je upodobljena gola ženska, ki počiva na blazinah. Nastala je okrog leta 1800, velja pa za prvo jasno upodobitev ženskega akta v zahodnjaški umetnosti v naravni velikosti. Slika visi v madridskem narodnem muzeju Prado poleg Oblečene Maje, še ene Goyeve stvaritve, na kateri je upodobljena ista ženska v istem položaju, a oblečena.

V času Goyevega življenja sliki nikoli nista bili javno na ogled, bili sta v lasti **Manuela de Godoya**, španskega premierja in razvpitega ženskarja. Po nekaterih namigovanjih naj bi bila na sliki prav premierjeva ljubica Pepita Tudo. Leta 1808 je kralj Ferdinand VII. zasegel vso Godoyevo lastnino in nekdanjega premierja izgnal iz države, leta 1813 pa je inkvizicija zasegla obe deli, ki naj bi bili "obsceni". Inkvizitorji so od Goye zahtevali, da razkrije, kdo je naročil "prostaško" sliko, zaradi nje je ostal celo brez položaja španskega dvornega slikarja. Ni znano, ali je Goya kdaj pojasnil izvor slike. Leta 1836 sta obe sliki prišli pod okrilje Akademije lepih umetnosti v San Fernandu, danes pa, kot zapisano, visita v Prado.

A tudi več kot sto let pozneje je Gola Maja burila duhove. Leta 1930 so v Španiji objavili dve zbirki poštne znamke v spomin Goyi, na njih je bila prav nekoč sporna slika. V ZDA so znamke prepovedali in vsako pošiljko, na katerih so se znašle, nemudoma vrnil v Španijo.

Francisco José de Goya y Lucientes velja za zadnjega izmed starih mojstrov in za prvega med sodobnimi. Do škandala z Golo Majo je bil španski dvorni slikar, v svojih delih je vestno beležil in komentiral duh časa, v katerem je živel. Po njegovih delih so se zgledevale številne mlajše generacije umetnikov, med najvidnejšimi njegovimi sledilci sta **Manet** in **Picasso**. Goyevi najbolj znani deli sta prav Gola Maja in njena oblečena različica.

Alenka Klun

Ocena novice: ★★★★★
Ocena 5,0 od 8 glasov

Vaša ocena: ★★★★★
Ocenite to novice!

Kdo je ženska na sliki, ni povsem jasno. Najpogosteje so se pojavljala ugibanja, da gre za vojvodinjo Albo, s katero naj bi imel Goya razmerje, ali pa Pepito Tudo, ljubico Manuela de Godoya, v čigar lasti sta se pozneje znašli sliki. Nobena izmed teorij ni bila potrjena, najverjetneje je za sliko poziralo več različnih žensk. Foto: Museo Nacional del Prado

Oblečena Maja skupaj z golo 'dvojčico' spada med najslavnejša Goyeva dela. Foto: Museo Nacional del Prado

Sorodne novice:

- 17. april 2010 [Francisco de Goya in njegovi nasledniki](#)
- 29. oktober 2007 [Goya in Velázquez lahko končno pretegneta noge](#)
- 28. maj 2007 [Prikazni, ki so preganjale Goyev svet](#)
- 20. december 2006 [Ljubitelji Goye, podvizajte se v Madrid!](#)
- 9. julij 2005 [Veliki pregled opusa Francisca de Goye](#)

Dodaj v

Všeč mi je

1

Tweet

0

Facebook